

2023 Rok slovenského vizuálneho umenia

Február 2023

Arnold Peter Weisz-Kubínčan

KULTÚRA A UMENIE

VIZUÁLNE UMENIE

2023 Rok Slovenského vizuálneho umenia

ARNOLD PETER WEISZ–KUBÍNČAN – NEDOKONČENÁ PIESEŇ

Výstava tvorby slovensko–židovského expresionistického maliara
Arnolda Petra Weisza–Kubínčana (1898 – 1945)

1. 2. – 10. 3. 2023 | Galéria Millennium, Tržiště 5, Praha

Život a dielo **Arnolda Petera Weissa-Kubínčana** je sprevádzané neustálym hľadaním, putovaním a skúmaním vlastného vnútra, rovnako tak pozorovaním a zaznamenávaním spoločnosti a prírody, ktorá ho obklopovala. Nepredajná výstava predstaví viac ako tri desiatky ukážok z expresionistickej tvorby s výraznou farebnosťou z celého autorovho tvorivého obdobia. Rozšírená výstava sa uskutoční na jeseň 2023 aj v Muzeu ghetta v Památniku Terezín.

Život Arnolda Petera Weissa-Kubínčana bol pohnutý. V roku 1939 po vzniku nového Slovenského štátu, ktorý zavádza protižidovskú politiku, mu hrozí deportácia. Aby sa zachránil, dáva sa pokrstiť, prijíma meno Peter a priezvisko Kubínčan.

V tomto období sa v jeho obrazoch objavujú znepokojujúcim expresionistickým spôsobom kresťanské motívy. Darí sa mu vyhnúť prvej vlne deportácií a počas pokračujúcich represíí sa skrýva u svojich priateľov v Martine. Neskôr je nútený utiecť so svojou priateľkou, taktiež židovského pôvodu, do hôr nad Martinom. V roku 1944 nachádza rodinu, ktorá im pomáha v horách prežiť. Za krátky čas, bez peňazí, jedla a s absolútnym vyčerpaním sa vracia späť do Martina, kde sú obaja zatknutí. Arnold Peter Weisz-Kubínčan je deportovaný do koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau, kde sa o ňom stráca záznamy. Umiera pravdepodobne tu, alebo v koncentračnom tábore Sachsenhausen v roku 1944 alebo 1945.

Tragický a osamelý temperament umelca sa odráža v celom jeho diele, ktoré nebolo počas jeho života docenené. Arnold Peter Weisz-Kubínčan prežil väčšinu života v neistote na okraji spoločnosti. Aj napriek tomu sa dokázal naplno venovať výtvarnej tvorbe a zanechať po sebe hodnotné dielo.

Prostredníctvom alegórií jeho obrazov, tak môžeme aj dnes nachádzať svedectvá a príbehy, ktoré majú univerzálnu platnosť.

Podrobné informácie nájdete na:

<http://www.eshopmillennium.cz/cs/budouci-vystava/>

Prípravili:

Galéria Millennium v spolupráci so Slovenským inštitútom v Prahe

ALEXANDER DUBČEK. RITRATTO A PIÙ VOCI DEL PROTAGONISTA DELLA PRIMAVERA DI PRAGA

Prezentácia knihy

**2. 2. 2023 | 18:00 | Baroková kaplnka Talianskeho kultúrneho inštitútu
Šporkova 14, Praha**

Naše literárne podujatia pokračujú krstom knihy o Alexandrovi Dubčekovi, ktorú 30 rokov po smrti tohto štátnika a pri príležitosti 55. výročia pražskej jari vydalo vydavateľstvo *Progetto Repubblica Ceca*.

Šestnásť rozhovorov s odborníkmi a pamätníkmi z Talianska, Českej republiky, Slovenska a ďalších európskych krajín, z akademickej i politickej sféry, ponúka mnohostranný portrét Alexandra Dubčeka. Talianske svedectvá sú prierezom, ktorý ukazuje, akú pozornosť Taliansko v priebehu rokov venovalo pražskej jari a jeho iniciátorovi.

Knihu predstavia editori **Amedeo Gasparini** a **Giuseppe Picheca**.

Amedeo Gasparini je nezávislý novinár a bádateľ, ktorý vyštudoval medzinárodné vzťahy na Karlovej univerzite v Prahe.

Giuseppe Picheca je novinár. Vyštudoval mierové vedy na univerzite v Pise a štúdium zakončil diplomovou prácou o nenásilnom odpore československého ľudu v roku 1968. Neskôr vyštudoval aj ľudské práva a demokraciu na univerzitách v Sarajeve a Bologni.

Progetto Repubblica Ceca je prvý taliansky časopis, ktorý začal vychádzať v Českej republike po zamatovej revolúcii. Témy časopisu, ktorý vychádza už 14 rokov aj v angličtine, siahajú od politiky po ekonomiku, od spoločnosti po kultúru, od histórie po hudbu. Časopis je oporným kultúrnym bodom predovšetkým pre taliansku komunitu a pre početnú komunitu je zadarmo distribuovaný aj na Slovensku a v Taliansku. V roku 2021 vydali portrétu publikáciu o Václavovi Havlovi.

Knihla vyšla pod záštitou Talianskeho veľvyslanectva v Prahe, Talianskeho kultúrneho inštitútu v Prahe a Slovenského inštitútu v Prahe.

Podujatie je v talianskom jazyku so simultánnym prekladom do češtiny.

Podrobné informácie nájdete na:

https://iicpraga.esteri.it/iic_praga/cs

Pripravili:

Taliansky kultúrny inštitút a Slovenský inštitút v Prahe

HYB4: Čítárna – Slovenský literárny večer

DENISA FULMEKOVÁ: KONVÁLIA

Prezentácia knihy

23. 2. | 19:00 | Kampus Hybernská, Hybernská 4, Praha

Vo februárovom vydaní voľného cyklu prezentácie slovenskej literatúry, ktorý pripravujeme v spolupráci s Kampusom Hybernská, Vám predstavíme spisovateľku **Denisu Fulmekovú** a jej knihu *Konvália*, ktorá vyšla aj v českom preklade.

Účinkujú: **Denisa Fulmeková** a **Lubomír Machala**.

Moderuje: **Jakub Pavlovský**

Konvália je príbehom židovského dievčata *Vali Reiszovej*, ktorá sa počas holokaustu stala matkou dieťaťa františkánskeho mnícha a exponovaného slovenského básnika *Rudolfa Dilonga*.

Ich vzťah sa začal ešte v medzivojnových Malackách a Valéria sa neskôr vyhla deportácii najmä zásluhou svojho milenca. Po skončení vojny Dilong tajne emigroval do zámoria a šokovaná Valéria ostala s dieťaťom sama. Navyše čelila perzekúciám štátnej moci ako bývalá družka prominentného básnika Slovenského štátu.

V šesťdesiatych rokoch sa medzi Valériou a Dilongom obnovila korešpondencia a v júli 1969 sa po rokoch stretli vo Viedni. Ich vzťah možno nazvať vzťahom osudovým, i keď určite nie naplneným. Zároveň je to aj rodinný príbeh autorky **Denisy Fulmekovej**, keďže dcérou oboch protagonistov bola jej mama.

Kniha vyšla v preklade profesora Lubomíra Machalu.

Denisa Fulmeková (1967) vyštudovala žurnalistiku na Filozofickej Fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Doposiaľ vydala osemnásť kníh.

Výber z bibliografie: zbierka básní *Som takmer preč* (2004), romány *Dve čiarky nádeje* (2006), *Jedy* (2007), *Topánky z papiera* (2009), *Materská* (2011), *Štrikovaní frajeri* (2015), *Konvália* (2016, česky 2022), *Doktor Mráz* (2018, česky 2020), *Agáta* (2020, poľsky 2021), sprievodca poverami *Magická sila bylín* (2014 po česky), sprievodca sviatkami *Magická sila sviatkov* (2014), detská kniha *Ňuňo* (2019). V roku 2021 inscenovalo *Konváliu* bratislavské divadlo LUDUS. Vlni vyšla Fulmekovej novela *Úzkosť*.

Podrobné informácie nájdete na:

<https://www.kampushybernska.cz/program-2/>

Pripravili:

Slovenský inštitút v Prahe a Kampus Hybernská

DIVADLO

TROJBOJ

Inscenované čítanie finálových textov súťaže DRÁMA

24. 2. | 17:00 | Kampus Hybernská, Hlavní sál, Hybernská 4, Praha

V roku 30. výročia vzniku Slovenskej republiky a vzniku Českej republiky Vám predstavíme laureátov posledného ročníka súťaže zameranej na slovenskú a českú súčasnú drámu s názvom Trojboj, a to prostredníctvom inscenovaného čítania.

Po jeho skončení sa uskutoční diskusia s autormi a členmi poroty – o možnostiach a medziach slovenskej a českej súčasnej drámy.

TROJBOJ vznikol pred dvadsiatimi dvoma rokmi ako pokus predstaviť formou inscenovaných čítaní finálové texty súťaže DRÁMA – súťaže pôvodných slovenských a od roku 2010 aj českých dramatických textov.

Od roku 2005 sa *TROJBOJ* koná v rámci festivalu Nová dráma/New Drama.

TROJBOJ aj v poslednom ročníku súťaže pokračoval v tradícii prezentovania nových autorov v túžbe stimulovať záujem diváka o aktuálnu drámu a osviežiť spôsob inscenačného uchopenia súčasnej drámy. Tvorcovia inscenovaného čítania sa pokúsili finálové texty predstaviť pomocou krátkeho úryvku a týmto uvedením zároveň poukázať na ich inscenačné možnosti.

TROJBOJ 2022

Finalisti súťaže DRÁMA 2021 (v abecednom poradí):

Jakub Čermák: *Očistec si zaslouží každý*

Tomáš Hájek: *Sammuma*

Dominik Reisel: *Ludia nikdy nezomrú*

Porota súťaže Dráma 2021: **Marta Ljubková, Mário Drgoňa, Lucia Mihálová, Lukáš Kopas,**

Vladislava Fekete

Inscenované čítanie, v ktorom účinkujú poprední slovenskí herci Katarína Šafaříková, Tomáš Vravník, Martin Hronský (hlas) režíroval renomovaný režisér Juraj Bielik.

Pripravili:

Slovenský inštitút v Prahe, Divadelný ústav Bratislava a Kampus Hybernská

P RIPRAVUJEME

29. 3. 2023 | 19:00 | HYB4: ČITÁRNA - MICHAL HVORECKÝ, Kampus Hybernská, Hybernská 4, Praha

Michal Hvorecký sa narodil roku 1976. Píše knihy pre dospelých aj pre deti a prekladá z nemčiny. Pravidelne píše pre mesačník *Host* a príležitostne aj pre *Tvar* a iné noviny a časopisy v Českej republike.

Jeho knižky vyšli v prekladoch do dvanástich jazykov.

Za detské knihy s ilustrátorkou Simonou Čechovou získali ocenenie v Národnej cene za dizajn 2020 aj miesto medzi najlepšími detskými knihami sveta v katalógu White Ravens 2021. Žije v Bratislave a pracuje v Goetheho inštitúte.

Michal Hvorecký | Foto: Martina Šimkovičová

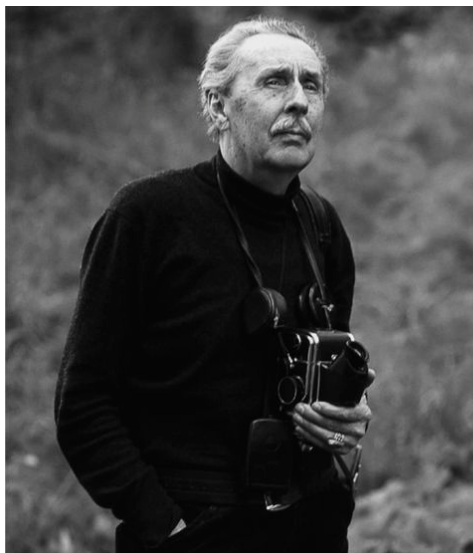

Zmena programu vyhradená

JUBILEÁ SLOVENSKÝCH OSOBNOSTÍ

110. výročie narodenia MARTINA MARTINČEKA

(30. 1. 1913 – 2. 5. 2004), slovenský advokát a fotograf

Martin Martinček, zdroj: pinterest.sk

Koncom januára si pripomíname 110. výročie narodenia slovenského fotografa a advokáta Martina Martinčeka. Narodil sa 30. 1. 1913 v Liptovskom Petrovi.

Stredoškolské vzdelanie ukončil v Prešove. V roku 1937 absolvoval štúdium právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Po februári 1948 čelil rôznym falošným obvineniam, čo viedlo k jeho stiahnutiu sa z verejného života.

Profesionálne sa fotografii venoval až od svojich 48 rokov.

Martin Martinček je mimoriadnym a jedným z najväčších slovenských umeleckých fotografov. Martinčekove diela, inšpirované životom prostých ľudí a tatranskou prírodou, sa vyznačujú hlbokým ľudským pochopením. Jeho prvá kniha *Nezbadaný svet* (1964) s veršami Laca Novomeského vzbudila ohlas, zvlášť v zahraničí.

Na troch obrazovo-textových publikáciách spolupracoval s Milanom Rúfusom: *Ludia v horách* (1969), *Kolíška* (1972) a *Báseň o Kriváni* (1988).

Fotografie Martina Martinčeka sú súčasťou esejí Dalimíra Hajka *Rozpätie dňa a noci* z roku 1992 a publikácie Daniela Šimka *Si sneh* (2005).

Martinčekove fotografické cykly inšpirovali vznik celovečerného dokumentárneho filmu režiséra Dušana Hanáka *Obrazy starého sveta*, jedného z najoceňovanejších slovenských filmov.

Zomrel 2. 5. 2004 v Liptovskom Mikuláši.

JUBILEÁ SLOVENSKÝCH OSOBNOSTÍ

100. výročie narodenia Karola Drexlera,
(18. 1. 1923 – 17. 7. 2001), slovenský grafik, dizajnér a maliar

Karol Drexler, zdroj: bojovník.eu

V polke januára sme si pripomenuli 100. výročie narodenia významného slovenského grafického dizajnéra, textilného výtvarníka a maliara Karola Drexlera.

Narodil sa v Banskej Štiavnici 18. 1. 1923.

Karol Drexler bol počas druhej svetovej vojny príslušníkom 1. čsl. armádneho zboru.

Už ako vojak-prieskumník robil autentické frontové kresby a skice, ktoré v roku 1975 publikoval vo vydavateľstve Pallas pod názvom *Z frontového skicára*.

Po absolvovaní gymnázia v Leviciach Drexler študoval na Vysokej škole technickej v oddelení kreslenia a maľovania u prof. Jána Mudrocha, Dezidera Milliho a Gustáva Mallého.

Hlavnou oblasťou záujmu Drexlerovej tvorby sú krajinomalby a zátišia, v rámci ktorých sa zameriaval predovšetkým na svoje bezprostredné okolie. Autor sa však podieľal aj na interiérovej výzdobe viacerých budov a kláštora vo Svätom Jure a venoval sa aj textilnej tvorbe.

Karol Drexler zomrel 17. 7. 2001 v Svätom Jure.